

Ποιο ΠΑΣΟΚ είναι εδώ;

Του Γιάννη Μηλιού¹

Από την ίδρυσή του το ΠΑΣΟΚ άλλαζε συνεχώς. Ακόμα δραματικότερη υπήρξε η μετάλλαξή του από τις εκλογές του 2009 μέχρι σήμερα.

Μπορεί μια μεγάλη μερίδα των ηγετικών στελεχών του παρελθόντος να παραμένει στην ηγεσία του, μπορεί οι ιδρυτικές Διακηρύξεις να είναι ακόμα τυπικά «σε ισχύ», όμως, όπως όλα τα πολιτικά κόμματα, το ΠΑΣΟΚ δεν είναι στην πραγματικότητα παρά η πολιτική που ασκεί, οι σχέσεις αντιπροσώπευσης που διαμεσολαβεί με συγκεκριμένες κοινωνικές τάξεις και στρώματα και τα κοινωνικά συμφέροντα που προωθεί στην κοινωνία και το κράτος. Σε τελευταία ανάλυση δηλαδή, το ΠΑΣΟΚ, όπως και κάθε κόμμα, δεν είναι αυτό που ήταν ή αυτό που διακηρύσσει ότι είναι, αλλά η «θέση» που παίρνει ως πολιτικός μηχανισμός μέσα στους κοινωνικούς ανταγωνισμούς, ή η σχέση του με τα διστάμενα κοινωνικά συμφέροντα. Και η «θέση» αυτή έχει αλλάξει δραματικά.

Το πραγματικό ερώτημα επομένως δεν είναι *αν* το ΠΑΣΟΚ είναι εδώ, αλλά *ποιο ΠΑΣΟΚ είναι εδώ*.

Το ΠΑΣΟΚ του «κοινωνικού συμβολαίου» της δεκαετίας του 1974-84, που επιδίωκε να συνδυάσει τα μακροπρόθεσμα στρατηγικά συμφέροντα του ελληνικού καπιταλισμού με τη διασφάλιση κάποιων λαϊκών κοινωνικών δικαιωμάτων δεν είναι πια εδώ. Αλλά ούτε και το κατοπινό ΠΑΣΟΚ, των διαδοχικών συμβιβασμών με τις νεοφιλελεύθερες στρατηγικές «αποκρατικοποιήσεων», «απελευθερώσεων» (των αγορών) και «εκσυγχρονισμών» (της καπιταλιστικής εξουσίας) είναι πλέον εδώ.

Το ΠΑΣΟΚ που είναι εδώ είναι η πιο επιθετική και κοινωνικά ανάλγητη νεοφιλελεύθερη στρατηγική που διαμορφώθηκε σε αυτή τη χώρα από τη Μεταπολίτευση και μετά: Είναι η στρατηγική αντιδραστικής αναδιάρθρωσης της κοινωνίας και ριζικής αναδιανομής εισοδήματος, που στερεί από τους μισθωτούς και τους συνταξιούχους κατακτήσεις και δικαιώματα δεκαετιών. Τηρουμένων των αναλογιών, είναι το αντίστοιχο του «Tee Party» των ΗΠΑ, της πλέον συντηρητικής πτέρυγας του Ρεπουμπλικανικού

¹ Καθηγητής Πολιτικής Οικονομίας στο ΕΜΠ. Διευθυντής της τριμηνιαίας επιθεώρησης *Θέσεις*.

Κόμματος, με μία μόνο διαφορά: Το «Tee Party» λέει πάντα τα πράγματα με το όνομά τους, ενώ το ΠΑΣΟΚ ασκεί μια γκεμπελικού τύπου προπαγάνδα που κάνει «τη νύχτα μέρα». Όταν το «Tee Party» σχεδιάζει να ρίξει όλα τα βάρη στους μισθωτούς και συνταξιούχους για να προστατέψει το κεφάλαιο και τον συσσωρευμένο πλούτο δηλώνει ευθαρσώς ότι «είναι επιζήμιο για την εθνική οικονομία και κατ' επέκταση αδιανόητο να φορολογούνται οι άνθρωποι που προσφέρουν δουλειά σε άλλους ανθρώπους». Αντίθετα το ΠΑΣΟΚ όταν πράττει το ίδιο, όταν μειώνει τους φορολογικούς συντελεστές για το κεφάλαιο, όταν «τιμωρεί» τους τίμιους μικρούς και μεσαίους επιχειρηματίες με τις «περαιώσεις» που επιβραβεύουν τη φοροδιαφυγή, όταν επιβάλλει χαράτσια στους μικροϊδιοκτήτες και τους πένητες, όταν εκτινάσσει τους έμμεσους φόρους και διατηρεί τους άμεσους φόρους δέκα ποσοστιαίες μονάδες επί του ΑΕΠ κάτω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο δηλώνει ότι «επιτέλους» έφτασε η στιγμή της «κοινωνικής δικαιοσύνης»!

Ας θυμηθούμε δυο χαρακτηριστικά παραδείγματα της «φιλοσοφίας» που διέπει την κοινωνική και οικονομική πολιτική του ΠΑΣΟΚ, όπως αποτυπώνονται στον Προϋπολογισμό του 2011: Περικοπή κατά 20% στον προϋπολογισμό του υπουργείου Παιδείας, ήτοι 1,25 δις ευρώ, υπερβαίνοντας κατά 600 εκατ. τις περικοπές που προέβλεπε το Μνημόνιο. Περικοπή κατά 1,4 δις ευρώ στον προϋπολογισμό του υπουργείου Υγείας. Την ίδια στιγμή διπλασιασμός των «απόρρητων δαπανών» του Υπ. Εφωτερικών.

Η τόσο απροκάλυπτη ταξική μονομέρεια της κυβερνητικής πολιτικής του ΠΑΣΟΚ είχε εκπλήξει ακόμα και τους διεθνείς εκφραστές του νεοφιλευθερισμού. Στους *Financial Times* 06/10/10 διαβάζουμε αναφορικά με τη φορολογική ασυλία του κεφαλαίου στην Ελλάδα : «Το κράτος χρειάζεται απεγνωσμένα να επιταχύνει τον ρυθμό της είσπραξης φόρων. Αυτή είναι η αχίλλειος πτέρνα επί χρόνια, που αποκαλύφθηκε άγρια (και στην πραγματικότητα συνέβαλε) στην κρίση. [...] Αν θέλει να καταφέρει η Ελλάδα κάποτε να πληρώσει τα χρέη της –που προβλέπεται να φτάσουν στο 140% του ΑΕΠ του χρόνου– ο ιδιωτικός τομέας θα πρέπει να αρχίσει να πληρώνει τους φόρους του».

Το ότι το «πραγματικό Πρόγραμμα» του ΠΑΣΟΚ μοιάζει τόσο πολύ με εκείνο της Ακροδεξιάς και της Δεξιάς, δηλαδή με τα κόμματα της (συν)κυβέρνησης εθνικής

σωτηρίας» δεν αποτελεί λοιπόν έκπληξη, αλλά τη φυσική κατάληξη της εκφυλιστικής μετάλλαξης του ΠΑΣΟΚ.